

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: **M.E. S.**
státní příslušnost Turecká republika

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2020, č. j. OAM-472/ZA-ZA11-R2-2017,
ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 7. 2. 2020, č. j. OAM-472/ZA-ZA11-R2-2017 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **47 Kč** do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou dne 18. 3. 2020 domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2020, č. j. OAM-472/ZA-ZA11-R2-2017, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce uvedl, že žalovaný v řízení porušil ustanovení § 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 36 odst. 1 až 3, § 50 odst. 3, 4, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), § 12 písm. a), b), § 14a zákona o azylu a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, čl. 3 Úmluvy proti mučení a čl. 33 Ženevské úmluvy. V České republice požádal o udělení mezinárodní ochrany, neboť byl v zemi původu terčem pronásledování ze strany tureckých státních orgánů i radikálních muslimů, a to z důvodu vyznávání a praktikování svého náboženství – zoroastrismu, což odporuje většinově uznávané ideologii islámu, když turecká vláda postihovala otevřeně vyznavače tohoto náboženství. Jeho problémy rovněž plynuly z jeho příslušnosti ke kurdskému etniku.
3. Žalobce připomněl, že během opakovaných podrobných pohovorů popsal konkrétní incidenty, které se udály s tureckou policií. Jednalo se o dlouhodobé pronásledování ze strany státních složek, když byl pro svou příslušnost k víře intenzivně obtěžován například šikan ozní několikahodinovou kontrolou ze strany dopravní policie, zajištěn a mučen (bití a kopání) policií poté, co si přišel stěžovat na telefonické výhrůžky ze strany IS (místo toho, aby se jeho podnětem policie zabývala a věc prošetřila). Po stížnosti na neznámé osoby, které mu vnikly do domu a zvandalizovaly ho, mu bylo pouze ze strany policie doporučeno, aby přešel na islám. V neposlední řadě byl svévolně souzen pro podezření, že jeho palmový olej je ve skutečnosti nezdaněnou naftou. Posléze byl obviněn z financování teroristické organizace PKK, se kterou neměl nikdy co dočinění. Problémy měli i jeho rodinní příslušníci. To vše vypovídá o situaci v zemi, kde je bezpečnostními složkami tolerován útlak ze strany subjektů jako IS, odpírána spravedlnost a uskutečňováno pronásledování ze strany bezpečnostních složek a policie. Jeho problémy byly soustavné a dlouhodobé.
4. Žalovaný již v prvním napadeném rozhodnutí uznal, že žalobce je příslušníkem zoroastrismu, avšak neshledal, že by žalobce pociťoval odůvodněnou obavu z pronásledování kvůli své příslušnosti k této víře a mezinárodní ochranu žalobci neudělil. Žalobce poukázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2019, sp. zn. 32 Az 2/2018, kterým soud první napadené rozhodnutí žalovaného ve věci zrušil. Soud žalovanému vytýkal zejména to, že žalovaným shromážděné a použité informace o zemi původu žalobce jsou nevyvážené a zcela v nich absentuje byť jen nepatrná zmínka o postavení konkrétní žalobcem zmiňované menšiny (zoroastrismu) v Turecku, přičemž z obsahu spisu není ani zcela zřejmé, že by se žalovaný snažil jakékoliv relevantní podklady obstarat. Žalovaným shromážděné podklady tak nesplňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu.
5. Krajský soud v Brně dále uvedl, že žalovaný vůbec neposuzoval žalobcovy důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu založené na náboženském vyznání žalobce právě v souvislosti s bezpečnostními, náboženskými a národnostními problémy. To vše nehodnotil ani za podpory získaných informací o situaci v Turecku, přestože tyto zprávy

jednoznačně reflektovaly problémy, jimiž musí náboženské a etnické menšiny v Turecku čelit. Žalovaný tak dle soudu vycházel pouze z obecných informací o situaci Turecku, přičemž hodnotil zejména ty části, které vyznívaly pro žalobce nepříznivě, a zcela opominul části získaných podkladů, které nasvědčovaly pravdivosti tvrzení žalobce. Bylo na žalovaném, aby své závěry o neodůvodněnosti obav žadatele přesvědčivě doložil. Žalovaný tak pochybil, když neshromáždil takové podklady pro své rozhodnutí, které by vyloučily, že situace žalobce naplnila důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Shora citovaným rozhodnutím pak Krajský soud v Brně zavázal žalovaného opatřit si mj. dostatek relevantních informací zaměřených na konkrétní žalobcem uváděnou náboženskou menšinu – zoroastrismus, aby byla osvětlena oprávněnost tvrzení žalobce.

6. Žalobce poukázal na to, že žalovaný ani v nyní napadeném rozhodnutí neodstranil vady, které mu byly vytýkány Krajským soudem v Brně. Žalovaný žádným zásadním způsobem nedoplnil informace o postavení příslušníků zoroastrismu v Turecku, neučinil dotaz na ministerstvo zahraničních věcí, které by mělo mít o této otázce větší povědomí. Žalovaný sice nechal obstarat Informace OAMP, Turecko – Svoboda vyznání v Turecku, červenec 2019, a přesto, že tato informace neobsahuje žádné podrobnější zprávy o zoroastrismu, je již z tohoto materiálu zřejmé problematické postavení náboženských menšin v Turecku. Navíc i tato stručná zpráva uvádí, že prezident Erdogan měl projev, ve kterém přičítá násilí ze strany PKK právě zoroastriánům a označuje je za ateisty. Dále i žalovanému byl z této zprávy znám případ muže, který byl odsouzen k trestu odnětí svobody za členství v PKK, a to právě na základě uvedení zoroastriánského náboženství ve svém průkazu totožnosti. Ačkoliv měl žalovaný k dispozici tyto informace, opět žalobcovy problémy bagatelizoval.
7. Žalobce zdůraznil, že je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vázících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku. Žalobce je přesvědčen, že se žalovanému v řízení nepodařilo vyvrátit jeho věrohodnost. Žalovaný rovněž neshromáždil takové informace, které by vyloučily a dokázaly neopodstatněnost žalobcových obav. K tvrzení žalovaného o účelovosti chování žalobce, který se nejdříve přestěhoval na Island či do jiné části Turecka, žalobce uvedl, že toto není rozhodné. Těmito závěry žalovaný nereagoval na konkrétní argumentaci žalobce a fundamentální důvody jím podané žádosti, neboť nevyvinul snahu zabývat se blíže situací, které musí v Turecku čelit členové náboženské menšiny – zoroastriisté.
8. Ohledně postavení kurdské menšiny v Turecku žalobce poukázal zejména na to, že žalovaný nereflektoval vyvíjející se judikaturu v této oblasti, a to především s ohledem na významnou změnu vztahů mezi Tureckem a Sýrií v říjnu roku 2019, která do značné míry ovlivnila situaci Kurdů. Na uvedené již poukázal i Krajský soud v Brně ve shora zmiňovaném rozsudku, když uvedl, že jde sice o lokální, ale nepochybně mezinárodní ozbrojený konflikt, který se odehrává v oblasti, odkud žalobce pochází. Jedná se nepochybně o skutečnost, která může změnit náhled na situaci Kurdů v Turecku, zvláště pak těch, kteří pocházejí z pohraniční oblasti se Sýrií a jsou politicky aktivní. Pokud tedy žalobce tvrdil, že byl v Turecku pronásledován z důvodu své kurdské národnosti, je zřejmé, že toto tvrzení bude nutno podrobit novému právnímu hodnocení a shromáždit k tomu relevantní a aktuální informace.

9. K otázce politického přesvědčení žalobce, který byl sympatizantem strany HDP, žalobce zmínil rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 1. 2016, č. j. 62 Az 7/2015-43, ve kterém se podává, že byť samotné sympatie k politickému uskupení nezavdávají důvod k oprávněným obavám, že bude žalobci hrozit v případě návratu do vlasti pronásledování či nebezpečí vážné újmy, tak na základě úvah žalovaného v napadeném rozhodnutí nelze úplně vyloučit, že mohl být terčem policejní zvůle v souvislosti se svou kurdskou národností a politickými postoji. Žalobce dále uvedl, že pochází z města Nusaybin, které se nachází ve stejné pohraniční oblasti jako město, které je předmětem citovaného rozhodnutí. V rámci těchto úvah o zhoršené situaci Kurdů v pohraničních oblastech tak lze žalobce považovat za uprchlíka „sur place“. K vývoji judikatury došlo i stran útoků příslušníky turecké policie na Kurdy. Sám žalobce opakovaně vypovídal ohledně šikanózního jednání policie vůči jeho osobě. K tomuto pak žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 10 Azs 278/2019, který v útocích tureckých policistů na zadržené Kurdy shledává prvky pronásledování.
10. Závěrem žalobce namítal, že se žalovaný nedostatečně vypořádal i s možností udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, když stále opakuje stejné argumenty, které mu byly vytýkány již Krajským soudem v Brně; zejména pak, že závěry žalovaného byly v rozporu s informacemi o současné situaci v Turecku, především pokud jde o informace týkající se veřejných projevů nenávisti vůči náboženským menšinám a jejich nedůslednému stíhání, jakož i zacházení se zadrženými osobami policejními orgány. Žalovaný setrval na obecném tvrzení, že se měl žalobce se svými problémy obrátit na bezpečnostní složky v Turecku a žádat jejich prošetření, přičemž v této souvislosti nijak nerefletoval žalobcova tvrzení o nestandardním chování policie k jeho osobě či informace o zemi původu žalobce, dle kterých mj. turecká vláda podnikla jen minimální kroky v boji proti projevům nenávisti vůči menšinám a orgány policie nechávají takové projevy nenávisti bez trestu. Žalovaný nezdůvodnil, zda jsou bezpečnostní složky v Turecku schopny a především ochotny zajistit žalobci efektivní ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
11. Žalobce uzavřel, že má za to, že mu měla být udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu a splňuje rovněž podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Vzhledem k tomu, že žalovaný nenapravil vady rozhodnutí, které mu byly vytýkány Krajským soudem v Brně, čímž de facto nerespektoval závazný právní názor soudu, žádá žalobce soud, aby rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
12. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají žalobcem namítaná porušení zákonných ustanovení. Má za to, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem a přihlédl k nim. Shromáždil adekvátní informace o situaci v zemi původu a své závěry postavil na aktuálních informacích ke dni vydání rozhodnutí. Pokud jde o důkazní standard, žalovaný dále poukázal na test „přiměřené pravděpodobnosti“ ze kterého plyne, že je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se k jeho tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Žalovaný zhodnotil v napadeném rozhodnutí žalobcova tvrzení, vyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí lze považovat za přesvědčivé v tom ohledu, že nepovažuje žalobcovy obavy z pronásledování či z vážné újmy za opodstatněné, když se žalovanému podařilo konzistentně vyvrátit tvrzenou obavu

žalobce. Skutečnost, že v zemi existují určité problémy, ještě nedokládá, že by byl žalobce pronásledován, nebo mu hrozilo takové pronásledování či vážná újma. Doplnková ochrana je vyhrazena pouze pro nejzávažnější a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví žadatele, což rozhodně není případ žalobce.

Zjištění z obsahu správních spisů

13. Ze správních spisů soud zjistil, že na základě žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 12. 6. 2017 bylo dne 9. 2. 2018 žalovaným rozhodnuto, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 27. 2. 2018 žalobu. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 24. 4. 2019, č. j. 32 Az 2/2018 – 72 bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění citovaného rozhodnutí se krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného pouze částečně. Uvedl, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s argumentací žalobce stran hlavního důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu, a to vyznávání menšinového náboženství – zoroastrismu. Žalovaný nevyvinul snahu zabývat se blíže situací, jíž musí v Turecku čelit členové náboženské menšiny – zoroastriisté, přičemž ani nevzal v potaz závěry, které vyplývají z podkladů, jež si sám žalovaný pro vydání napadeného rozhodnutí obstaral. Z obsahu spisu nebylo zřejmé, že by se žalovaný snažil jakékoliv relevantní podklady pro tuto oblast obstarat. Shromážděné podklady tak v tomto případě nesplňovaly požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, tj. že informace musí být v maximální míře relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. Krajský soud dále dodal, že nelze pominout ani skutečnosti, jež vyplynuly z podkladů, které žalovaný shromáždil pro vydání rozhodnutí, když citoval jednotlivé úryvky z těchto zpráv, které podstatně nasvědčovaly pravdivosti tvrzení žalobce, tedy jasně reflektovaly problémy, jímž musí náboženské a etnické menšiny v Turecku čelit. Žalovaný tak vůbec neposuzoval žalobcovy důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu založené na náboženském vyznání žalobce právě v souvislosti s bezpečnostními, náboženskými a národnostními problémy. S ohledem na výše uvedené krajský soud zavázal žalovaného opatřit dostatek dalších relevantních informací zaměřených na konkrétní žalobcem zmíněnou náboženskou menšinu – zoroastrismus a to například prostřednictvím žádosti k Odboru lidských práv a transformační politiky ministerstva zahraničních věcí. Je totiž zcela pochopitelné, že jednotlivé zprávy zahraničních organizací nezacházejí běžně do hloubky zacházení s jednotlivými náboženskými menšinami, nicméně uvedené informace lze nepochybně do větších podrobností právě tímto dotazem zjistit. Žalovaný dle soudu v napadeném rozhodnutí ani nijak nepodložil své závěry o možnosti žalobce obrátit se na bezpečnostní složky v Turecku a žádat vyšetření problémů stran jeho víry, když nereflektoval žalobcovo tvrzení o nestandardním chování policie vůči jeho osobě a závěry vyplývající z informací o zemi původu žalobce.
14. Dne 7. 2. 2020 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. V něm nejdříve zopakoval své závěry z předchozího rozhodnutí zejména stran politické příslušnosti žalobce a příslušnosti ke kurdské menšině, se kterými se ztotožnil i Krajský soud v Brně ve shora citovaném rozhodnutí. K otázce náboženského vyznání žalobce uvedl, že většina zdrojů se patrně pro jeho marginálnost o něm vůbec nezmiňuje. Jedná se o náboženství převážně kurdské menšiny a turecký prezident toto náboženství spojuje s teroristickou organizací PKK (Strana kurdských pracujících). Celkově žalovaný zastává názor, že v Turecku nedochází k pronásledování osob pro náboženské důvody. Náboženské menšiny v Turecku sice čelí

jistému znevýhodnění, neboť dominantním náboženstvím je islám, který je společensky upřednostňován, ale zcela jistě se nejedná o momenty pronásledování nebo hrozeb vážných újem ze strany státního aparátu. Pokud žalobce hovořil o náboženských problémech, jednalo se rutinní policejní kontroly a šetření, přičemž je nesmyslné dávat tyto okolnosti do souvislosti s náboženským vyznáním. Zoroastrismus je v Turecku legální, ve vyznávání jeho víry nebylo žalobci nikdy bráněno. Žalovaný dále poukázal na to, že žalobce vycestoval z Turecka za prací a jeho další kroky byly spíše snahou zlegalizovat si azylovou žádost pobyt v prostoru EU, což však není účelem českého azylového zákona.

15. K důvodům udělení doplňkové ochrany pak žalovaný shodně jako v předchozím rozhodnutí konstatoval, že žalobci v jeho vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2, písm. a) zákona o azylu, neboť v azylovém příběhu žalobce nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by uvedenému nasvědčovaly. Žalovaný připustil, že ve východních oblastech Turecka, zejména v blízkosti hranice se Syriskou arabskou republikou, existuje stav zvýšeného napětí. Ve většině oblastí Turecka je ale situace bezpečnostně naprosto stabilní. Pohyb tureckých občanů po vlasti je volný a není nijak omezen.

Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
17. Krajský soud má za to, že žalovaný při posuzování podmínek udělení mezinárodní ochrany vycházel z nedostatečných resp. neaktuálních informací. Z obsahu správního spisu i z napadeného rozhodnutí je totiž zřejmé, že žalovaný v době vydání rozhodnutí, tedy v únoru 2020 vycházel z Informace MV Velké Británie – Turecko, o základních informacích o zemi, září 2019, zprávy MV Velké Británie – Turecko, o kurdských politických stranách, srpen 2018, ze dne 19. 9. 2018, Informace OAMP o svobodě vyznání v Turecku, červenec 2019, Informace OAMP, Turecko – Kurdové, květen 2018 ze dne 9. 5. 2018, Informace OAMP o bezpečnostní a politické situaci v zemi, srpen 2019, a ze zprávy mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Turecko, březen 2019, Zpráva ČTK, Turecko hrozí Evropě: Pošleme vám uprchlíky. Jsou jich skoro 4 miliony, ze dne 5. 9. 2019, Zpráva ČTK, Erdogan: Kurdové se stahují, příměří ale prodlouženo nebude ze dne 22. 10. 2019. Žalobce přitom v žalobě poukázal na změnu vztahů mezi Tureckem a Sýrií v říjnu 2019 v důsledku vojenské invaze Turecka do severní Sýrie kontrolované kurdskými milicemi, která může měnit náhled na situaci Kurdů v Turecku, zvláště pak těch, kteří pocházejí z pohraničních oblastí se Sýrií, což je i případ žalobce. Je zřejmé, že žalovaný tyto skutečnosti v napadeném rozhodnutí nijak nehodnotil, ačkoliv mu v době vydání rozhodnutí musely být známy. Dle názoru krajského soudu tak žalovaný nepostupoval v souladu s § 3 správního řádu, když jeho povinností bylo zjistit aktuální situaci v zemi původu žalobce. Bude tak nutné, aby žalovaný shromáždil k tomu relevantní a aktuální informace a vyhodnotil, zda předmětný konflikt neměl vliv na vývoj současných protikurdských nálad v Turecku a v návaznosti na to zkoumal, zda zde nejsou důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany žalobci ať už ve formě azylu ve smyslu § 14 písm. b) azylového zákona, případně doplňkové ochrany dle § 14a azylového zákona.

18. Krajský soud má za to, že žalovaný nepostupoval v souladu se závazným názorem vysloveným ve shora citovaném rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného, a to ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s.. V této souvislosti krajský soud připomíná závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 2 As 12/2008-63, „...toto ustanovení ze své povahy směřuje především na případy, kdy správní soud podá výklad hmotného práva, ze kterého je správní orgán v dalším řízení povinen vycházet. Nebylo-li důvodem zrušení správního rozhodnutí soudem nesprávné posouzení věci, ale rozpor skutkových závěrů správního orgánu s obsahem správního spisu či nedostatečnost skutkových zjištění [jak tomu bylo i v projednávané věci – pozn. krajského soudu], možnost soudu vyjádřit se v tomto ohledu závazným právním názorem je omezena. V těchto případech je tak správní orgán v zásadě povinen akceptovat samotný fakt nedostatečnosti či rozpornosti skutkových zjištění, dále označení skutečností, jejichž prokázání bude pro řádné zjištění skutkového stavu věci nezbytné, popřípadě též vyloučení důkazních prostředků, které soud označil (ať již z jakéhokoli důvodu) jako nepoužitelné.“
19. V rozsudku ze dne 3. 4. 2019, č. j. 6 As 301/2018-31 Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „Závaznost vysloveného právního názoru ve zrušujícím rozsudku vyplývá rovněž ze samotného principu kasace a uplatní se především ve vztahu k námitkám, které byly posouzeny jako důvodné – tedy těm, na základě kterých došlo ke zrušení správního rozhodnutí. V daném případě krajský soud shledal jako důvodnou námitku týkající se nedostatečného zjištění skutkového stavu věci, pročež žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; v něm ho přitom krajský soud zcela jednoznačně zavázal, jak má dále postupovat. Popsal konkrétní skutkové okolnosti, které zůstaly z jeho pohledu neobjasněny, a ke kterým je nutno doplnit dokazování. Zda je tento závěr krajského soudu ohledně nedostatečnosti skutkových zjištění správný či nikoli, není v tuto chvíli podstatné. Podstatné je to, zda se tímto závěrem žalovaný v dalším řízení řídil. Pokud totiž se závěrem krajského soudu nesusouhlasil, mohl a měl proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. To žalovaný neučinil, první zrušující rozsudek krajského soudu kasační stížností nenapadl; logicky to tedy implikuje, že se ztotožnil se závěry krajského soudu.“
20. K hlavnímu důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu, a sice vyznávání menšinového náboženství – zoroastrismu, krajský soud tedy uzavírá, že žalovaný nepostupoval v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s., neboť neodstranil vady, které mu Krajský soud v Brně vytýkal již v předcházejícím řízení. Krajský soud mj. požadoval zajištění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů o státu původu zejména ve vztahu k tamnímu postavení náboženských menšin, konkrétně zoroastristů. Žalovaný si nechal obstarat informaci o tomto vyznání v Turecku (viz Informace OAMP, Turecko – Svoboda vyznání v Turecku, Zoroastrismus, červenec 2019), která však spíše obecně pojednává o náboženství v Turecku, pouze okrajově zmiňuje zoroastrismus a to v tom smyslu, že nebyly zjištěny konkrétní informace a počtu jeho příslušníků v zemi a zacházení s nimi. Pouze je zde uvedeno, že prezident Erdogan opakovaně obviňuje zoroastriány z terorismu. Následně žalovaný konstatoval, že ani tato zpráva ani jiné zdroje od světových organizací o Turecku zoroastrismus příliš nezmiňují a to patrně pro jeho marginálnost. Žádné další snahy žalovaného o získání jakékoli informace cílené konkrétně na toto náboženství již nejsou ze spisového materiálu zřejmé. I přesto, že se opět žalovanému nepodařilo zjistit větší množství relevantních informací o zoroastrismu, uzavřel, že žalobce nebyl nábožensky pronásledovanou osobou a že v Turecku k pronásledování osob z náboženských důvodů ani nedochází. Připustil, že náboženské menšiny čelí v Turecku jistému znevýhodnění,

neboť dominantním náboženstvím je islám, který je také upřednostňován, ale nejedná se o momenty pronásledování nebo hrozeb vážné újmy ze strany státního aparátu, který se naopak snaží takovému jednání bránit. Je nutno konstatovat, že žalovaným shromážděné podklady tak opět nesplňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, tj. že informace o zemi původu musí být v maximální míře relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j 1 Azs 105/2008-81).

21. Žalovaný dále nijak nereagoval a blíže se nezabýval skutečnostmi, na které poukázal Krajský soud v Brně a které vyplynuly z podkladů shromážděných žalovaným již v době vydání prvního rozhodnutí ve věci. Jedná se například o skutečnosti zjištěné z Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) z listopadu 2016 – Zpráva o zemi EASO o zemi původu v části 5.4.1 Etnické a náboženské (menšinové) skupiny nebo ze Zprávy CSW z dubna 2016 – Turecko – Svoboda náboženského vyznání nebo přesvědčení a svoboda projevu, které krajský soud ve svém rozhodnutí citoval (č. l. 11-12 rozsudku) a které pojednávají o porušování lidských práv, násilí, diskriminaci a nedostatečné ochraně příslušníků menšin v Turecku a to i těch náboženských, o kterých se pak podrobněji zmiňuje zejména druhá citovaná zpráva. Konečně i ze zpráv, které opatřil žalovaný po zrušení rozhodnutí, jsou zřejmé problémy, jímž musí náboženské a etnické menšiny v Turecku čelit. V Informaci OAMP, Turecko – Svoboda vyznání v Turecku Zoroastrismus, červenec 2019 je uvedeno, že projevy nenávisti, zločiny z nenávisti a hrozby namířené proti menšinám zůstávají i nadále závažným problémem. Rovněž je zde zmíněn negativní postoj prezidenta Erdogana právě k zoroastristům, jak už je pojednáno výše. Uvedenými zprávami se žalovaný nezabýval, nehodnotil je a stejně jako v prvním rozhodnutí ve věci tyto zjištěné skutečnosti opomenul a zabýval se pouze těmi, které vyznívají pro žalobce nepříznivě. Žalovaný tak opět dostatečně neposoudil žalobcovy důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu založené na náboženském vyznání žalobce v souvislosti s bezpečnostními, náboženskými a národnostními problémy.
22. V neposlední řadě žalovaný argumentoval tím, že v daném případě se zcela jistě nejedná o momenty pronásledování nebo hrozeb vážné újmy ze strany státního aparátu. Žalobce se tak měl se svými problémy obrátit na bezpečnostní složky v Turecku, případně na soudní orgány, a žádat jejich prošetření. Problémy s policií uváděné žalobcem pak žalovaný bagatelizoval, když uvedl, že se jednalo o rutinní kontroly, na nichž nevidí nic programového nebo účelového. K tomu krajský soud uvádí, že žalovaný se již blíže nezabýval postupem policie mj. v případě, kdy byl žalobce dle jeho tvrzení bit a kopán policií poté, co si přišel stěžovat na telefonické výhrůžky ze strany IS (místo toho, aby se jeho podnětem policie zabývala a věc prošetřila). Minimálně tento postup policie dle názoru krajského soudu nelze považovat za standardní, avšak žalovaný se jím naprosto opomněl zabývat. Uvedené je pak třeba dát i do souvislostí se zprávami o zemi původu již dříve citovanými v rozsudku Krajského soudu v Brně konkrétně z Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) z listopadu 2016 – Zpráva o zemi EASO o zemi původu, Turecko – kde je v části 3.2.1 Policie – Zneužití pravomocí mj. uvedeno, že lidskoprávní organizace referují o nařčení z mučení a porušení lidských práv, a to zejména osob v policejní vazbě. Zadržené osoby dle této zprávy často neoznamují mučení a špatné zacházení, protože se bojí odvety, nebo se domnívají, že by bylo marné si u státních orgánů stěžovat. Lidskoprávní organizace zdokumentovaly případy, kdy vězeňští dozorcí zbili vězně, a tvrdily, že u lidí zatčených za běžné trestné činy je stejná pravděpodobnost, že

budou trpět mučením a špatným zacházením, jako u lidí zatčených za politické přestupky. Na základě legislativních novel přijatých v březnu 2015 byla policie vybavena pravomocemi k zadržování osob bez soudního dohledu. Tato legislativa upravuje mlhavá ustanovení udělující policii pravomoc zadržovat osoby bez příkazu státního zástupce po dobu až 24 hodin v případě individuálních trestných činů. Žalovaný se tak v napadeném rozhodnutí dostatečně nevypořádal s tvrzeními žalobce ohledně postupů policie vůči jeho osobě rovněž i v kontextu se závěry vyplývajícími z informací o zemi původu stran ochrany menšin před nenávistnými projevy tureckou vládou a bezpečnostními složkami země.

23. Ve vztahu k žalobní námitce týkající se politického přesvědčení žalobce, který o sobě tvrdil, že je sympatizantem politické strany HDP, krajský soud konstatuje, že tato není důvodná. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně zdůvodnil, co ho vedlo k závěrům, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Z výpovědi žalobce je zřejmé, že nebyl ve své vlasti politicky aktivní. V minulosti byl členem strany HDP, avšak dle vlastních slov si ani sám není jistý, zda jeho členství ještě trvá. Nic bližšího pak žalobce ke svým politickým aktivitám ve vlasti nesdělil. Žalobce v žalobě odkázal na rozhodnutí Krajského soudu v Brně, sp. zn. 33 Az 23/2018, které pojednává o možném zhoršení postavení žalobce (sympatizanta politické strany HDP) následkem provedení pokusu o vojenský puč v roce 2016. Rozhodnutí vychází ze zprávy Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018, která uvádí, že následkem provedení pokusu o vojenský puč docházelo k represím vůči kurdským politickým elitám, a to nejen na centrální, ale také lokální (samosprávné) úrovni řízení. K tomu krajský soud uvádí, že dle jeho názoru se žalovaný v napadeném rozhodnutí i s tímto dostatečně vypořádal, když okolnosti a následky zmiňovaného puče v roce 2016 hodnotil a to i konkrétně ve vztahu k žalobci. Krajský soud je toho názoru, že v řízení nebylo jakkoliv prokázáno, že by politická angažovanost a postoje žalobce byly natolik výrazné, aby bylo možno hovořit o pronásledování žalobce z těchto důvodů a to ani v návaznosti na zásahy do lidských práv v důsledku pokusu o puč v roce 2016.

Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud s ohledem na uvedené napadené rozhodnutí dle § 76 písm. b) a c) s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku. Bude na žalovaném, aby pro účely rozhodnutí o žádosti žalobce shromáždil dostatečné informace o situaci v zemi původu a z takto zjištěných informací dovodil přiléhavé závěry; zároveň bude zcela nezbytné, aby žalovaný důrazně zvážil, zda v případě žalobce již skutečně nedochází s ohledem na azylově relevantní tvrzení k pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4, § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud je přitom přesvědčen, že skutečnosti, které ze správního spisu a z podkladů rozhodnutí doposud vyplývají, dávají závěru o naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu výrazný prostor. Dospěje-li žalovaný přesto k opačnému závěru, je nezbytné trvat na tom, aby takový případný negativní závěr žalovaného byl pečlivě, srozumitelně a přezkoumatelně odůvodněn.
25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl v řízení úspěšný a má tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobce jsou tvořeny poštovním spojením s podáním žalobce v průběhu soudního

řízení, jak vyplývá ze spisu, ve výši 47 Kč. Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení tuto částku. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 26. listopadu 2020

JUDr. Petr Hlušík, Ph.D.

samosoudce